Posudek diplomové práce Kláry Daňkové

L'apposition en français contemporain : description, position, fonction, fréquence. Comparaison avec le tchèque

(FF JU České Budějovice, UPD Paris 2015)

Cílem práce K. Daňkové byla podrobná kontrastivní analýza přístavku (*apposition*) v současné francouzštině a v češtině.

V části teoretické diplomantka provádí kritickou analýzu frankofonní a české odborné literatury, která se k problematice přístavku vztahuje. Tato část práce je velmi podrobná a obsáhlá. K. Daňková důkladně prošla základní relevantní zdroje ať už v podobě obecných gramatik či specializovaných studií a detailně zhodnotila koncepce přístavku v těchto publikacích představené. Počet analyzovaných děl sekundární literatury, jakož i hloubka zpracování tématu u jednotlivých autorů je skutečně úctyhodná a lze říci, že autorka nenechala stranou žádný vlivný přístup, který se v obou zmíněných jazykovědných tradicích přístavkem zabývá. Sekundární literaturu dokáže správně interpretovat a z informací v ní obsažených dokáže vybrat ty nejpodstatnější.

Její kritická bibliografická práce prokazuje, že pojetí přístavku (apposition) ani zdaleka není jednotné a že každý autor pod tento pojem zahrnuje různé jazykové jevy. K. Daňková přehledně ukazuje, že k vymezení pojmu různí autoři užívají různá kritéria, jimž přidělují různou váhu: lze jistě najít určitý průnik, tj. konstrukci, která je všemi autory shodně za přístavek považována, ta by fungovala jako centrální, prototypická entita, na jejímž vymezení se autoři shodují (např. nominální volný přístavek), vysoká míra neshody pak panuje v oblasti periferní (typicky těsná spojení). Pokud některý z autorů nějaké kritérium explicitně nezmiňuje či některou konstrukci jako přístavek explicitně neuvádí, lze tvrdit, že jej (ji jako takovou) nepřijímá?

Šíře a hloubka záběru kritické bibliografie, kterou ve své práci předvádí K. Daňková, je podle mého názoru ojedinělá a z tohoto hlediska je třeba stať považovat za hodnotný vklad k současnému poznání této syntaktické funkce (ve smyslu sumy poznatků obou jazykovědných tradic).

Šíře a hloubka záběru kritické bibliografie se může paradoxně ukazovat jako určitá slabina, neboť stať místy působí informačně přetíženě a je tudíž legitimní klást si otázku, zda by nebylo vhodné volit syntetičtější přístup a některé pasáže neprezentovat v detailu, ale spíše v kritickém souhrnu (zde jde spíše o otázku stylu a způsobu prezentace informací, než o otázku věcnou – k té žádných výhrad nemám).

Diplomantka provádí fundované srovnání přístupů jednotlivých autorů uvnitř obou jazykovědných tradic, zajímavé by bylo i srovnání obou tradic mezi sebou, alespoň co do hlavních tendencí (vzhledem k tomu, že v rámci každé z tradic neexistuje jednota).

K. Daňková pro své praktické rozbory se nakonec přiklání ke koncepci J. Goese, neboť nejlépe vyhovuje jejím analytickým účelům. V korpusu InterCorp vyhledává iniciální přístavkové konstrukce, které dále rozebírá a třídí podle předem stanovených kritérií (morfosyntaktických, sémantických, textových). Určuje sémantický typ přístavku (jména, verba), vztah mezi oběma predikacemi a samozřejmě i povahu ekvivalencí v českém textu. Její analýzy přinášejí relevantní závěry. Jednoznačně potvrzují hypotézu, že čeština užívá přístavkových konstrukcí mnohem méně než francouzština, neboť přístavky v češtině představují pouhé 2% ekvivalentů přístavkům francouzským. Zajímavá je rovněž frekvenční disproporce mezi texty právními a publicistickými: přístavek je častější v textech

publicistických, což diplomantka (zcela správně) vysvětluje tím, že sémantický vztah mezi apozicí a jeho suportem v hlavní predikaci není explicitován (což pro právní texty není vhodné).

Analýzy jsou podrobné, věcně správné a bystré. Lze je považovat za zajímavý a originální přínos k poznání zvláštností přístavkových konstrukcí.

Konstatuji, že práce K. Daňkové svým rozsahem i svou kvalitou přesahuje standardy magisterských kvalifikačních prací. Jednoznačně ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **výborně.**

V Českých Budějovicích dne 27. května 2015.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.